

32003L0041

23.9.2003

EUROOPA LIIDU TEATAJA

L 235/10

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2003/41/EÜ,
3. juuni 2003,
tööandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta**

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 47 lõiget 2, artiklit 55 ja artikli 95 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud menetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Finantsteenuste tõeline siseturg on äärmiselt oluline majanduskasvu suurendamiseks ja töökohtade loomiseks ühenduses.
- (2) Kõnealuse siseturu loomises on juba tehtud suuri edusamme, mis võimaldavad finantsasutustel tegutseda teistes liikmesriikides ja mis tagavad finantsteenuste tarbijatele kõrgetasemelise kaitse.
- (3) Komisjoni teatistes "Finantsturgude raamistiku rakendamine: tegevuskava" nähakse ette hulk meetmeid, mis on vajalikud finantsteenuste siseturu ülesehitamiseks, ja Euroopa Ülemkogu kutsus üles 23. ja 24. märtsi 2000. aasta Lissabonis toimunud kohtumisel rakendama nimetatud tegevuskava aastaks 2005.
- (4) Finantsteenuste tegevuskavas rõhutatakse prioriteedina vajadust koostada viivitamata direktiiv tööandjapensioni kogumisasutuste usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalve kohta, kuna nimetatud asutused on finantsasutused, kellel on oluline roll finantsturgude integreerumise, tõhususe ja likviidsuse tagamisel, aga nende tegevust ei reguleeri ühtne ühenduse õiguslik raamistik, mis võimaldaks neil saada täielikku kasu siseturu eelistest.
- (5) Kuna sotsiaalkindlustussüsteemid on kasvava surve all, hakatakse tööandjapensioni hüvitisi kasutama tulevikus üha enam neid täiendavana. Seepärast tuleks arendada tööandjapensioni hüvitisi, seadmata siiski kahtluse alla

sotsiaalkindlustuse pensionisüsteemide tähtsust turvalise, kestva ja tõhusa sotsiaalkaitsena, mis peaks tagama vanaduses rahuldava elatustaseme ja peaks seetõttu olema Euroopa sotsiaalmudeli tugevdamisel kesksel kohal.

- (6) Käesolev direktiiv on seega esimeseks sammuks Euroopa tasandil korraldatud tööandjapensioni kogumise siseturu loomisel. Seades ettevaatuspõhimõtte kapitaliinvesteeringute aluspõhimõtteks ja võimaldades asutustel tegutseda piiriüleselt, soodustatakse säästude suunamist tööandjapensioni kogumisse, aidates seeläbi kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele arengule.
- (7) Käesolevas direktiivis sätestatud usaldatavusnormatiivid peavad tagama rangete järelevalvestandardite kehtestamise abil kõrge turvalisuse taseme tulevastele pensionäridele ning võimaldama tööandjapensioni skeemide tõhusat juhtimist.
- (8) Asutused, kes tegutsevad täielikult eraldatult sponsorettvõtjatest ja kes tegutsevad rahastatuse põhimõttel ainuüsmärgiga pakkuda pensionihüvitisi, peaksid omama teenuste osutamise vabadust ja investeerimisvabadust, mille teostamisele kohaldatakse üksnes kooskõlastatud usaldatavusnõudeid, olenemata sellest, kas neid asutusi peetakse juriidilisteks isikuteks.
- (9) Vastavalt subsidiaarsuse põhimõttele peaks liikmesriikidele jääma täielik vastutus pensionisüsteemide korraldamise eest, samuti pensionisüsteemi kolme eri "samba" rolli üle otsustamise eest eri liikmesriikides. Teise samba raames peaks neile samuti jääma täielik vastutus erinevate tööandjapensioni hüvitisi pakkuvate asutuste, nagu näiteks (majandussektorite) sektoraalsete pensionifondide, ettevõtete pensionifondide ja elukindlustusseltside ülesannete ja tegevuse eest. Käesolev direktiiv ei sea seda eesõigust kahtluse alla.
- (10) Füüsilisest isikust ettevõtjate osalust tööandjapensioni kogumisasutustes käsitlevates siseriiklikes eeskirjades esineb erinevusi. Mõnes liikmesriigis võivad tööandjapensioni kogumisasutused tegutseda selliste kutsealade või kutsealariühmadega sõlmitud kokkulepete alusel, mille liikmed tegutsevad füüsilisest isikust ettevõtjatena, või otse füüsilisest isikust ettevõtjatega ja töötajatega sõlmitud kokkulepete alusel. Mõnes liikmesriigis võib füüsilisest isikust ettevõtja samuti asutusega liituda, kui ta tegutseb tööandjana või osutab oma kutseala teenuseid teisele ettevõtjale. Mõnes liikmesriigis ei saa füüsilisest isikust ettevõtjad tööandjapensioni kogumisasutusega liituda enne, kui teatavad nõuded, sealhulgas sotsiaal- ja tööõigusaktides kehtestatud nõuded on täidetud.

⁽¹⁾ EÜT C 96 E, 27.3.2001, lk 136.

⁽²⁾ EÜT C 155, 29.5.2001, lk 26.

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 4. juuli 2001. aasta arvamus (EÜT C 65 E, 14.3.2002, lk 135), nõukogu 5. novembri 2002. aasta ühine seisukoht (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), Euroopa Parlamendi 12. märtsi 2003. aasta otsus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ja nõukogu 13. mai 2003. aasta otsus.

- (11) Asutused, kes haldavad ühenduse tasandil juba kooskõlastatud sotsiaalkindlustusskeeme, tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja jätta. Sellest olenemata tuleks arvesse võtta nende asutuste eripära, kes korraldavad ühes liikmesriigis nii sotsiaalkindlustusskeeme kui ka tööandjapensioni skeeme.
- (12) Finantsasutused, kelle tegevus on ühenduse õigusliku raamistiku piires juba reguleeritud, tuleks käesoleva direktiivi kohaldamisalast üldiselt välja jätta. Kuna kõnealused asutused võivad mõnel juhul siiski osutada tööandjapensionidega seotud teenuseid, siis on oluline tagada, et käesolev direktiiv ei põhjusta konkurentsimoonutusi. Selliseid moonutusi saab ära hoida, kohaldades käesoleva direktiivi usaldatavusnõudeid elukindlustusseltside tööandjapensionidega seotud tegevuse suhtes. Komisjon peaks samuti hoolikalt jälgima tööandjapensionide turuolukorda ja hindama võimalust laiendada käesoleva direktiivi vabatahtlikku kohaldamist teiste reguleeritud finantsasutuste suhtes.
- (13) Püüdes tagada finantsilist kindlust pensioniloleku ajal, peaksid tööandjapensioni kogumisasutuste makstavad hüvitised üldiselt katma pensioni maksmise kuni hüvitisaja surmani. Samuti peaks olema võimalik maksta hüvitiisi teatud tähtaja jooksul või ühekordse summamana.
- (14) Oluline on tagada, et vanurid ja puudega inimesed ei satuks vaesuse ohtu ja et neil oleks rahuldav elatustase. Biomeetriliste riskide piisav katmine tööandjapensioni korralduses on vanurite vaesuse ja kindlustuse vastu võitlemise seisukohalt oluline. Pensioniskeemi loomisel peaksid tööandjad ja töötajad või nende esindajad võtma arvesse võimalust, et pensioniskeem sisaldaks vahendeid pikaajalise ja töövõimetuse riskide katmiseks, samuti vahendeid toitja kaotanud ülalpeetavate jaoks.
- (15) Võimaldades liikmesriikidel välja jätta siseriiklike rakendusaktide kohaldamisalast asutused, kes haldavad skeeme, millega on hõlmatud vähem kui 100 isikut, võidakse järelevalvet mõnes liikmesriigis hõlbustada, ilma et see kahjustaks kõnealuse valdkonna siseturu nõuetekohast toimimist. See ei tohi aga piirata kõnealuste asutuste õigust nimetada oma investeerimisportfellide juhtimiseks ja varade haldamiseks investeerimisjuhte ja haldajaid, kelle elu- või asukoht on teises liikmesriigis ning kes on nõuetekohaselt saanud tegevusloa.
- (16) Asutused, kellega liitunud ei ole õigust teatava suurusega hüvitistele ja nende liitunute huvid on kaitstud kohustusliku seadusejärgse maksevõimetuse kindlustusega, nagu "Unterstützungskassen" Saksamaal, peaksid olema jäetud käesoleva direktiivi kohaldamisalast välja.
- (17) Liitunute ja hüvitisesaajate kaitsmiseks peaksid tööandjapensioni kogumisasutused piirduma käesolevas direktiivis osutatud tegevuste ja nendest tulenevate tegevustega.
- (18) Sponsorettvõtja pankroti korral on liitunud oht kaotada nii oma töökoht kui ka omandatud pensioniõigused. Seetõttu tuleb tagada, et kõnealune ettevõtja ja asutus on üks-teisest selgesti eraldatud ning liitunute kaitsmiseks on kehtestatud minimaalsed usaldatavusnormatiivid.
- (19) Tööandjapensioni kogumisasutuste tegutsemises ja järelevalve teostamises on liikmesriigiti olulisi erinevusi. Mõnes liikmesriigis ei saa järelevalvet teostada mitte üksnes asutuse enda üle, vaid ka nende üksuste või ettevõtjate üle, kes on volitatud kõnealuseid asutusi juhtima. Liikmesriigid peaksid saama seda eripära arvesse võtta, kuid tingimusel, et kõik käesolevas direktiivis sätestatud nõuded on täidetud. Liikmesriigid peaksid samuti saama lubada kindlustusüksustel ja teistel finantsteenuseid osutavatel üksustel juhtida tööandjapensioni kogumisasutusi.
- (20) Tööandjapensioni kogumisasutused on finantsteenuste osutajad, kes kannavad tööandjapensioni hüvitiste maksmise eest suurt vastutust, ning seetõttu peaksid nende tegevus ja tegutsemistingimused vastama teatavatele minimaalsetele usaldatavusnormatiividele.
- (21) Kuna teatavates liikmesriikides on asutusi eriti palju, tuleb asutustelt nõutava eeloa andmise suhtes leida praktiline lahendus. Kui aga asutus soovib juhtida skeemi teises liikmesriigis, tuleks sellelt asutuselt nõuda päritoluliikmesriigi pädeva asutuse eelluba.
- (22) Iga liikmesriik peaks nõudma, et iga tema territooriumil asuv asutus koostab raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande, mis võtavad arvesse iga asutuse juhitava pensioniskeemi, ning vajaduse korral iga pensioniskeemi raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande. Auditeerimise eest vastutava isiku poolt nõuetekohaselt kinnitatud raamatupidamise aastaaruanne ja tegevusaruanne, mis annavad asutuse varadest, kohustustest ja finantsseisundist tõese ja erapooletu ülevaate ning mis võtavad arvesse iga asutuse juhitava pensioniskeemi, on pensioniskeemiga hõlmatud isikutele, skeemi hüvitisesaajatele ja pädevatele asutustele oluliseks teabeallikaks. Nende abil saavad eelkõige pädevad asutused jälgida, kas asutus on majanduslikult usaldatav, ja hinnata asutuse suutlikkust täita kõiki oma lepingulisi kohustusi.

- (23) Asjakohase teabe andmine pensioniskeemiga hõlmatud isikutele ja hüvitisesaajatele on äärmiselt oluline. See on eriti oluline asutuse majandusliku usaldatavuse, lepingutingimuste, hüvitiste ja kogunenud pensioniõiguste tegeliku rahastatuse, investeerimispoliitika ning riskide ja kulude haldamisega seotud teabenõuete puhul.
- (24) Tööandjapensioni kogumisasutuse investeerimispoliitika on otsustavaks teguriks nii tööandjapensionide turvalisuse kui ka taskukohasuse seisukohalt. Asutused peaksid seepärast koostama ülevaate investeerimispoliitika kohta ja selle vähemalt iga kolme aasta tagant läbi vaatama. Ülevaade peaks olema kättesaadav pädevatele asutustele ning soovi korral samuti igale pensioniskeemiga hõlmatud isikule ja hüvitisesaajale.
- (25) Oma põhikirjast tulenevate ülesannete täitmiseks tuleks pädevatele asutustele anda küllaldased õigused teabe saamiseks ja volitused sekkumiseks asutuste ja neid tegelikult juhtivate isikute suhtes. Kui tööandjapensioni kogumisasutus on andnud üle sisulise tähtsusega ülesanded nagu investeringute juhtimine, infotehnoloogia või raamatupidamine teistele ettevõtjatele (allhange), siis peaks olema võimalik laiendada teabe saamise õigusi ja sekkumisvolitusi nendele allhanketeenustele, et kontrollida, kas kõnealuseid ülesandeid täidetakse järelevalve eeskirjade kohaselt.
- (26) Kindlustustehniliste eraldiste kaalutletud arvutamine on oluliseks tingimuseks selle tagamisel, et asutus suudab täita pensionihüvitiste maksmise kohustusi. Kindlustustehnilised eraldised tuleb arvutada tunnustatud kindlustusstatistiliste meetodite põhjal ja need tuleb kinnitada kvalifitseeritud isikutel. Maksimaalne intressimäär valitakse ettevaatuspõhimõtet järgides vastavalt asjakohastele siseriiklikele eeskirjadele. Kindlustustehniliste eraldiste miinimumsumma peaks olema piisav hüvitisesaajatele juba makstavate hüvitiste maksmise jätkamiseks ja kajastama liitunud kogunenud pensioniõigustest tulenevaid kohustusi.
- (27) Asutuste poolt kaetud riskid erinevad oluliselt liikmesriigiti. Seepärast peaks päritoluliikmesriikidel olema võimalik arvutada kindlustustehnilisi eraldisi käesoleva direktiivi sätteid täiendavate ja nendest sätetest üksikasjalikumate eeskirjade kohaselt.
- (28) Kindlustustehniliste eraldiste katmine piisavate ja asjakohaste varadega kaitseb pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huve sponsorettvõtja pankroti korral. Eriti piiriülese tegevuse korral on liikmesriikide kohaldatavate järelevalvepõhimõtete vastastikuse tunnustamise tõttu vajalik, et kindlustustehnilised eraldised oleksid alati täielikult kaetud.
- (29) Kui asutus ei tegutse piiriüleselt, peaks liikmesriikidel olema võimalik lubada alafinantseerimist tingimusel, et kehtestatakse nõuetekohane kava täieliku finantseerimise taastamiseks, ilma et see piiraks tööandja pankroti korral töötajate kaitset käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamist käsitleva nõukogu 20. oktoobri 1980. aasta direktiivi 80/987/EMÜ⁽¹⁾ kohaldamist.
- (30) Paljudel juhtudel võib tööandjapensioni kogumisasutuse asemel sponsorettvõtja katta biomeetrilisi riske või tagada teatavaid hüvitisi või investeringuid. Mõnel juhul annab siiski asutus ise kõnealuse katte või tagatised ja sponsorettvõtja kohustused on üldjuhul täidetud vajalike osamakude tasumisega. Sel juhul sarnanevad pakutavad tooted elukindlustusseltside toodetega, mistõttu peaks asjasepuutvatelt asutustelt nõudma samasuguseid täiendavaid omavahendeid nagu elukindlustusseltsidelt.
- (31) Tööandjapensioni kogumisasutused on väga pikaajalised investeerijad. Asutuste varasid ei tohi üldjuhul kasutada muuks otstarbeks kui pensionihüvitiste maksmiseks. Pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate õiguste piisavaks kaitsmiseks peaksid asutused saama valida varade sellise jaotuse, mis sobib kõige paremini nende kohustuste täpse iseloomu ja ajalise kehtivusega. Nendel põhjustel on vaja tõhusat järelevalvet ja investeerimiseeskirjade suhtes tuleks kohaldada lähenemist, mis annab asutustele piisavalt paindlikkust kõige turvalisema ja tõhusama investeerimispoliitika määramiseks ning mis kohustab neid tegutsema kaalutletult. Ettevaatuspõhimõte nõuab seega iga tööandjapensioni kogumisasutuse liikmeskonna struktuuriga kohandatud investeerimispoliitikat.
- (32) Järelevalve meetodid ja praktika erinevad liikmesriigiti. Seetõttu tuleks liikmesriikidele anda teatav õigus valida, milliseid konkreetseid investeerimist käsitlevaid eeskirju nad soovivad kehtestada oma territooriumil asuvate asutuste suhtes. Nende eeskirjadega ei tohi aga piirata kapitali vaba liikumist, kui see ei ole põhjendatud ettevaatuspõhimõttega.
- (33) Kuna tööandjapensioni kogumisasutused on väga pikaajalised investeerijad, kellel on madal likviidsusrisk, siis võivad nad investeerida nii mittelikviidsesse varasse nagu aktsiad kui ka riskikapitaliturgudes ettevaatuspõhimõtet järgides usaldusväärse ulatuses. Lisaks võivad nad saada kasu rahvusvahelise mitmekesisistamise eelistest. Seetõttu ei tohiks piirata investeerimist aktsiatesse, riskikapitaliturgudes ja valuutasse, mis on denomineeritud muus vääringus kui kohustused, välja arvatud ettevaatuspõhimõttega põhjendatud juhtudel.

(1) EÜT L 283, 28.10.1980, lk 23. Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/74/EÜ (EÜT L 270, 8.10.2002, lk 10).

(34) Kui aga asutus tegutseb piiriüleselt, võivad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused nõuda teatavate piirangute kohaldamist investeerimisele aktsiatesse ja sarnastesse varadesse, millega ei ole lubatud reguleeritud turul kaubelda, sama ettevõtja emiteeritud aktsiatesse ja muudesse instrumentidesse või muus vääringus väljendatud varadesse tingimusel, et kõnealuseid nõudeid kohaldatakse ka vastuvõtvas liikmesriigis asuvate asutuste suhtes.

(35) Piirates asutuste vabadust valida endale asjakohase tegevusloa saanud varahaldur, piiratakse konkurentsi siseturul, mistõttu sellised piirangud tuleks kõrvaldada.

(36) Asutustel peaks olema võimalus osutada oma teenuseid teistes liikmesriikides, ilma et see piiraks pensionisüsteemi korraldust käsitlevate siseriiklike sotsiaal- ja tööõigusaktide kohaldamist, kaasa arvatud kohustusliku liitumise ja kollektiivlääbirääkimiste teel saavutatud kokkulepete tulemuste osas. Asutustel tuleks lubada vastu võtta toetusi teistes liikmesriikides asuvatelt ettevõtjatelt ja juhtida pensioniskeeme, millel on liitunud rohkem kui ühest liikmesriigist. Selle tulemusena saavutaksid kõnealused asutused märkimisväärse mastaabisäästu, paraneks ühenduse majanduse konkurentsivõime ja hõlbustuks tööjõu liikumine. See nõuab usaldatavusnormatiivide vastastikust tunnustamist. Järelevalvet kõnealuste usaldatavusnormatiivide nõuetekohase rakendamise üle teostavad päritoluliikmesriigi pädevad asutused, kui ei ole sätestatud teisiti.

(37) Kui ühes liikmesriigis asuv asutus juhib teises liikmesriigis sõlmitud tööandjapensioni skeemi, siis peaks ta täielikult järgima vastuvõtvas liikmesriigis kehtivaid sotsiaal- ja tööõigusaktide sätteid selles osas, mis on seotud tööandjapensionidega, näiteks pensionihüvitiste määramine ja maksimine ning pensioniõiguste üleandmise tingimused.

(38) Kui pensioniskeem on muust tegevusest eraldatud, kohaldatakse käesoleva direktiivi sätteid sellele skeemile suhtes eraldi.

(39) On oluline sätestada liikmesriikide pädevate asutuste vaheline koostöö järelevalve eesmärgil ning nende pädevate asutuste ja komisjoni vaheline muul eesmärgil tehtav koostöö. Oma kohustuste täitmiseks ja käesoleva direktiivi ühtsele ja õigeaegsele rakendamisele kaasaaitamiseks peaksid pädevad asutused andma üksteisele käesoleva direktiivi sätete kohaldamiseks vajalikku teavet. Komisjon on osutanud kavatsusele luua järelevalvataajate komitee, et edendada riiklike pädevate asutuste vahelist koostööd, kooskõlastamist ja arvamuste vahetamist ning soodustada järjekindlust käesoleva direktiivi rakendamisel.

(40) Tööandjapensioni kogumisasutusi hõlmava ühenduse ühise õigusliku raamistiku loomise eesmärgi ei suuda liikmesriigid piisavas ulatuses saavutada, vaid nimetatud eesmärgi on selle saavutamiseks kavandatud meetmete ulatuse ja mõju tõttu parem saavutada ühenduse tasandil, mistõttu võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Mainitud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik kõnesoleva eesmärgi saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Teema

Käesoleva direktiiviga kehtestatakse tööandjapensioni kogumisasutuste tegevuse alustamise ja majandustegevuse eeskirjad.

Artikkel 2

Reguleerimisala

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse tööandjapensioni kogumisasutuste suhtes. Kui vastavalt siseriiklikule õigusele tööandjapensioni kogumisasutused ei ole juriidilised isikud, kohaldatakse liikmesriigid käesolevat direktiivi kas nende asutuste suhtes või, kooskõlas lõikega 2, nende asjakohase tegevusloa saanud üksuste suhtes, kes vastutavad kõnealuste asutuste juhtimise eest ning tegutsevad nende asutuste nimel.

2. Käesolevat direktiivi ei kohaldata:

a) sotsiaalkindlustuse skeeme haldavate asutuste suhtes, kes kuuluvad määruse (EMÜ) nr 1408/71⁽¹⁾ ja määruse (EMÜ) nr 574/72⁽²⁾ reguleerimisalasse;

⁽¹⁾ Nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2). Määrust on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1386/2001 (EÜT L 187, 10.7.2001, lk 1).

⁽²⁾ Nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määrus (EMÜ) nr 574/72, millega kinnitatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes rakendamise kord (EÜT L 74, 27.3.1972, lk 1). Määrust on viimati muudetud komisjoni määrusega (EÜ) nr 410/2002 (EÜT L 62, 5.3.2002, lk 17).

- b) asutuste suhtes, kes kuuluvad direktiivi 73/239/EMÜ, ⁽¹⁾ direktiivi 85/611/EMÜ, ⁽²⁾ direktiivi 93/22/EMÜ, ⁽³⁾ direktiivi 2000/12/EÜ ⁽⁴⁾ ja direktiivi 2002/83/EÜ ⁽⁵⁾ reguleerimisalasse;
- c) põlvkondadevahelise ümberjaotusskeemi alusel tegutsevate asutuste suhtes;
- d) asutuste suhtes, kelle sponsorettvõtja töötajatel ei ole õigusi hüvitistele ja kelle sponsorettvõtja saab varad lunastada igal ajal, täitmata vältimatult oma pensionihüvitiste maksmise kohustusi;
- e) äriühingute suhtes, kes kasutavad bilansilisi reserve oma töötajatele pensionihüvitiste maksmiseks.

Artikkel 3

Kohaldamine sotsiaalkindlustusskeeme haldavate asutuste suhtes

Töandjapensiooni kogumisasutuste suhtes, kes haldavad ka selliseid kohustuslikke töötamisega seotud pensioniskeeme, mida loetakse määruste (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 kohaldamisalasse kuuluvateks sotsiaalkindlustusskeemideks, kuuluvad käesoleva direktiivi kohaldamisalasse mittekohustusliku töandjapensiooni kogumisega seotud tegevuse osas. Sellisel juhul peab kohustusi ja neile vastavaid varasid hoidma eraldi muust tegevusest ning neid ei ole võimalik üle kanda sellistesse kohustuslikeks pensioniskeemidesse, mida loetakse sotsiaalkindlustusskeemideks, või vastupidi.

Artikkel 4

Vabatahtlik kohaldamine direktiivi 2002/83/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate asutuste suhtes

Päritoluliikmesriigid võivad kohaldada käesoleva direktiivi artikleid 9–16 ja artikleid 18–20 direktiivi 2002/83/EÜ kohaldamisalasse kuuluvate kindlustusseltside töandjapensiooni kogumisega seotud tegevuse suhtes. Sellisel juhul peab kõiki

mainitud tegevusele vastavaid varasid ja kohustusi hoidma eraldi muust tegevusest ning neid haldama ja korraldama eraldi kindlustusseltsi muust tegevusest, ilma et neid oleks võimalik üle kanda.

Sellisel juhul ja ainult niivõrd, kui see puudutab seltside töandjapensiooni kogumisega seotud tegevust, ei kohaldata kindlustusseltside suhtes direktiivi 2002/83/EÜ artikleid 20–26, 31 ja 36.

Päritoluliikmesriik tagab, et kas pädevad asutused või direktiivi 2002/83/EÜ reguleerimisalasse kuuluvate kindlustusseltside järelevalve eest vastutavad asutused kontrollivad osana oma järelevalvealasest tööst, et töandjapensiooni kogumisega seotud tegevus on rangelt eraldatud muust tegevusest.

Artikkel 5

Väikesed pensioniasutused ja riiklikud sotsiaalkindlustusskeemid

Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada käesolevat direktiivi kas tervikuna või osaliselt, välja arvatud artiklit 19, nende territooriumil asuva asutuse suhtes, kes haldab pensioniskeeme, millel on kokku vähem kui 100 liitunut. Kui artikli 2 lõikest 2 ei tulene teisiti, peab sellistele asutustele siiski andma õiguse kohaldada käesolevat direktiivi vabatahtlikult. Artiklit 20 võib kohaldada ainult siis, kui kohaldatakse direktiivi kõiki teisi sätteid.

Liikmesriigid võivad valida mitte kohaldada artikleid 9–17 asutuste suhtes, kes tegelevad töandjapensioonide pakkumisega seaduse alusel ja ametiasutuste tagatisel. Artiklit 20 võib kohaldada ainult siis, kui kohaldatakse direktiivi kõiki teisi sätteid.

Artikkel 6

Mõisted

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *töandjapensiooni kogumisasutus* või *asutus* – asutus, olenemata tema õiguslikust vormist, kes tegutseb rahastatuse põhimõtetel, on loodud eraldi sponsorettvõtjast või spondeerivast ettevõtlusharust eesmärgiga pakkuda töandjapensiooni hüvitisi kokkuleppe või lepingu alusel, mis on sõlmitud:
 - töandja(te) ja töötaja(te) või nende vastavate esindajate vahel individuaalselt või kollektiivselt, või
 - füüsilisest isikust ettevõtjatega kooskõlas päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi õigusaktidega,
 ja kes teostab otseselt nendest tegevustest tulenevaid tegevusi;
- b) *pensioniskeem* – leping, kokkulepe, usaldusleping või eeskiri, milles nähakse ette antavad pensionihüvitised ja nende andmise tingimused;
- c) *sponsorettvõtja* – töandjapensiooni kogumisasutusele osamakseid tegev ettevõtja või muu organ, olenemata sellest, kas see hõlmab ühte või enamat juriidilist või füüsilist isikut või koosneb ühest või enamast juriidilisest või füüsilisest isikust, kes tegutseb töandjana või füüsilisest isikust ettevõtjana või mis tahes nende kombinatsioonina;

⁽¹⁾ 24. juuli 1973. aasta esimene nõukogu direktiiv 73/239/EMÜ otse-kindlustustegevuse, välja arvatud elukindlustustegevuse alustamise ja jätkamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 228, 16.8.1973, lk 3).

Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2002/13/EÜ (EÜT L 77, 20.3.2002, lk 17).

⁽²⁾ Nõukogu 20. detsembri 1985. aasta direktiiv 85/611/EMÜ avatud investeerimisfondide (UCITS) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 375, 31.12.1985, lk 3). Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2001/108/EÜ (EÜT L 41, 13.2.2002, lk 35).

⁽³⁾ Nõukogu 10. mai 1993. aasta direktiiv 93/22/EMÜ väärtipaberiturul pakutavate investeerimisteenusete kohta (EÜT L 141, 11.6.1993, lk 27). Direktiivi on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2000/64/EÜ (EÜT L 290, 17.11.2000, lk 27).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. märtsi 2000. aasta direktiiv 2000/12/EÜ krediidasutuste asutamise ja tegevuse kohta (EÜT L 126, 26.5.2000, lk 1). Direktiivi on muudetud direktiiviga 2000/28/EÜ (EÜT L 275, 27.10.2000, lk 37).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta direktiiv 2002/83/EÜ elukindlustuse kohta (EÜT L 345, 19.12.2002, lk 1).

- d) *pensionihüvitised* – hüvitised, mida makstakse pensionilejäämise või oodatava pensionilejäämise korral või lisaks kõnealustele hüvitistele ja neid täiendavatena surma, töövõimetuse või töötamise lõpetamise korral või haiguse, vaesuse või surma korral toetustena tehtavad maksed või osutatavad teenused. Et soodustada finantsilist kindlust pensioniloleku ajal, makstakse neid hüvitisi tavaliselt kuni hüvitisesaaja surmani. Neid võib siiski maksta ka tähtajaliselt või ühekordse summana;
- e) *liitunu või pensioniskeemiga hõlmatud isik* – isik, kes on praegu või tulevikus oma kutsealase tegevuse alusel õigustatud saada pensionihüvitisi vastavalt pensioniskeemi tingimustele;
- f) *hüvitisesaaja* – isik, kes saab pensionihüvitisi;
- g) *pädev asutus* – riiklik asutus, kes on määratud täitma käesolevas direktiivis ettenähtud kohustusi;
- h) *biomeetrilised riskid* – surma, töövõimetusega ja pikaajalisusega seotud riskid;
- i) *päritoluliikmesriik* – liikmesriik, kus on asutuse registrijärgne asukoht ja tema juhatuse peamine asukoht, või kui asutusel ei ole registrijärgset asukohta, tema juhatuse peamine asukoht;
- j) *vastuvõttev liikmesriik* – liikmesriik, kelle tööandjapensioniskeeme käsitlevaid sotsiaal- ja tööõigusakte kohaldatakse sponsorettevõtja ja pensioniskeemiga hõlmatud isikute vaheliste suhete suhtes.

Artikkel 7

Asutuse tegevus

Liikmesriigid peavad nõudma nende territooriumil asuvatelt asutustelt oma tegevuse piiramist pensionihüvitistega seotud tegevuste ja nendest tulenevate tegevustega.

Kui kindlustusselts korraldab tööandjapensioni kogumisega seotud tegevust vastavalt artiklile 4, hoides selle tegevusega seotud varad ja kohustused eraldi muust tegevusest, piiratakse kõnealuste varade ja kohustuste kasutamist pensionihüvitistega seotud tegevusteks ja otseselt nendest tulenevateks tegevusteks.

Artikkel 8

Sponsorettevõtja ja tööandjapensioni kogumisasutuse õiguslik eraldatus

Iga liikmesriik tagab sponsorettevõtja ja tööandjapensioni kogumisasutuse õigusliku eraldatuse selleks, et kaitsta asutuse varasid pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huvides sponsorettevõtja pankroti korral.

Artikkel 9

Tegevusele esitatavad tingimused

1. Iga liikmesriik tagab kõikide tema territooriumil asuvate asutuste suhtes, et:

- a) asutus on kantud riiklikusse registrisse pädeva järelevalveasutuse poolt või asutus on saanud asjakohase tegevusloa; artiklis 20 viidatud piiriülese tegevuse korral märgitakse registrisse ka need liikmesriigid, kus asutus tegutseb;
- b) asutuse tegevjuhid on hea mainega isikud, kellel on asjakohane kutsekvalifikatsioon ja kogemus või kes palkavad asjakohase kutsekvalifikatsiooni ja kogemusega nõustajaid;
- c) kõikide asutuse hallatavate pensioniskeemide toimimise suhtes rakendatakse nõuetekohaselt kehtestatud eeskirju ja pensioniskeemiga hõlmatud isikuid on kõnealustest eeskirjadest piisavalt teavitatud;
- d) aktuaar või selle valdkonna muu spetsialist, näiteks audiitor arvutab ja kinnitab kõik kindlustustehnilised eraldised vastavalt siseriiklikele õigusaktidele päritoluliikmesriigi pädevate asutuste tunnustatud kindlustusstatistiliste meetodite alusel;
- e) kui sponsorettevõtja tagab pensionihüvitiste maksmist, siis ta võtab endale kohustuse asutuse korrapäraseks rahastamiseks;
- f) skeemiga hõlmatud isikuid teavitatakse piisavalt pensioniskeemi tingimustest, eriti:

i) pensioniskeemi osapoolte õigustest ja kohustustest;

ii) pensioniskeemiga seotud finants-, tehnilistest ja muudest riskidest;

iii) kõnealuste riskide iseloomust ja jaotumisest.

2. Liikmesriigid võivad ette näha kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega ja võttes arvesse sotsiaalkindlustussüsteemide pakutavate pensionihüvitiste ulatust, et pensioniskeemiga hõlmatud isikutele pakutakse lisahüvitistena võimalust pikaajalisuse ja töövõimetuse riskide katteks, tootja kaotanud ülalpeetavate toetamiseks ja osamaksete tagasimaksmise tagamiseks, kui tööandjad ja töövõtjad või nende vastavad esindajad nii kokku lepivad.

3. Iga liikmesriik võib kehtestada tema territooriumil asuva asutuse tegutsemisele muid nõudeid selleks, et tagada pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate nõuetekohane kaitse.

4. Iga liikmesriik võib lubada või nõuda, et tema territooriumil asuvad asutused annavad asutuse juhtimise tervikuna või osaliselt üle teistele kõnealuste asutuste nimel tegutsevatele üksustele.

5. Artiklis 20 viidatud piiriülese tegevuse korral peab asutusel tegutsemiseks olema päritoluliikmesriigi pädeva asutuse eelluba.

Artikkel 10

Raamatupidamise aastaaruanne ja tegevusaruanne

Iga liikmesriik nõuab, et kõik tema territooriumil asuvad asutused koostavad raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande, mis võtavad arvesse iga asutuse juhitava pensioniskeemi, ning vajaduse korral iga pensioniskeemi raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande. Raamatupidamise aastaaruanne ja tegevusaruanne peavad andma asutuse varadest, kohustustest ja finantsolukorrast tõese ja erapooletu ülevaate. Raamatupidamise aastaaruandes ja tegevusaruandes esitatud teave peab olema ühtne, kõikehõlmav, erapooletult esitatud ning nõuetekohaselt ja kooskõlas siseriiklike õigusaktidega kinnitatud volitatud isikute poolt.

Artikkel 11

Pensioniskeemiga hõlmatud isikutele ja hüvitisesaajatele antav teave

1. Sõltuvalt pensioniskeemi iseloomust tagab iga liikmesriik, et iga tema territooriumil asuv asutus annab vähemalt käesolevas artiklis ettenähtud teavet.

2. Pensioniskeemiga hõlmatud isikud ja hüvitisesaajad ja/või vajaduse korral nende esindajad peavad saama:

a) soovi korral artiklis 10 nimetatud raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande ning kui asutus vastutab rohkem kui ühe pensioniskeemi eest, nende konkreetse pensioniskeemiga seotud raamatupidamise aastaaruande ja tegevusaruande;

b) mõistliku aja jooksul kogu olulise teabe pensioniskeemi eeskirjade muudatuste kohta.

3. Artiklis 12 nimetatud investeerimis põhimõtete ülevaade peab soovi korral olema kättesaadav pensioniskeemiga hõlmatud isikutele ja hüvitisesaajatele ja/või vajaduse korral nende esindajatele.

4. Iga pensioniskeemiga hõlmatud isik peab lisaks saama soovi korral üksikasjalikku ja olulist teavet:

a) pensionihüvitiste sihttaseme kohta, kui seda kohaldatakse;

b) hüvitiste taseme kohta töösuhte lõppemisel;

c) investeerimisvõimaluste ja tegeliku investeerimisportfelli kohta, samuti riskiga kokkupuute ja investeringutega seotud kulude kohta, kui pensioniskeemiga hõlmatud isik kannab investeerimisriski;

d) pensioniõiguste üleandmise korra kohta teisele tööandjapensioni kogumisasutusele töösuhte lõpetamise korral. Pensioniskeemiga hõlmatud isikutele saadetakse igal aastal lühikärgeline ülevaade asutuse olukorrast ja kogunenud pensioniõiguste finantseerimise hetketasemest.

5. Iga hüvitisesaaja peab pensionilejäämisel või muude hüvitiste maksmise tähtpäeva saabumisel saama asjakohast teavet saadaolevate hüvitiste ja vastavate maksevõimaluste kohta.

Artikkel 12

Investeerimis põhimõtete ülevaade

Iga liikmesriik tagab, et iga tema territooriumil asuv asutus koostab kirjalikult investeerimis põhimõtete ülevaate ja vaatab selle üle vähemalt iga kolme aasta tagant. Ülevaade tuleb läbi vaadata viivitamata pärast kõiki olulisi investeerimispoliitika muudatusi. Liikmesriigid peavad sätestama, et kõnealune ülevaade sisaldab vähemalt investeerimisriski hindamismeetodeid, rakendatud riskijuhtimisprotsesse ja strateegiat, mille alusel on asutus oma varad jaotanud, võttes arvesse pensionikohustuste iseloomu ja ajalist kehtivust.

Artikkel 13

Pädevatele asutustele antav teave

Iga liikmesriik tagab, et pädevatel asutustel on kõikide tema territooriumil asuvate asutuste suhtes vajalikud volitused ja vahendid:

a) nõuda asutuselt, juhatuse liikmetelt ja muudelt juhtidelt või asutust kontrollivatelt juhatajatelt või isikutelt kõikide majandustegevusega seotud aspektide kohta teabe andmist või kõikide äritegevusega seotud dokumentide esitamist;

b) kontrollida asutuse ja teiste ettevõtjate vahelisi või asutustevahelisi suhteid, kui asutused on üle andnud ülesandeid kõnealustele ettevõtjatele või asutustele (allhange), mis mõjutavad asutuse finantsolukorda või on tulemusliku järelevalve teostamise seisukohalt olulised;

c) saada korrapäraselt investeerimis põhimõtete ülevaadet, raamatupidamise aastaaruannet ja tegevusaruannet ning kõiki järelevalve teostamiseks vajalikke dokumente. Need võivad olla järgmised dokumendid:

i) asutusesisesed raamatupidamise vahearuanded;

ii) kindlustusmatemaatilised hinnangud ja üksikasjalikud eeldused;

iii) varade ja kohustuste vastavuse käsitus;

iv) tõendid investeerimis põhimõtete järgimise kohta;

v) tõendid osamaksete plaanikohase tasumise kohta;

vi) artiklis 10 nimetatud raamatupidamise aastaaruannete auditeerimise eest vastutavate isikute aruanded;

d) teostada kohapealset kontrolli asutuse ruumides ja vajaduse korral allhanketegevuste üle, et kontrollida, kas tegevus on kooskõlas järelevalveeskirjadega.

Artikkel 14

Pädevate asutuste sekkumisvolitused ja ülesanded

1. Pädevad asutused peavad nõudma, et igal nende territooriumil asuval asutusel on asjakohane juhtimis- ja raamatupidamiskord ning piisavad sisekontrollimehhanismid.

2. Pädevatel asutustel peavad olema volitused mis tahes nende territooriumil asuva asutuse või seda asutust juhtivate isikute suhtes kõikide asjakohaste ja vajalike meetmete, vajaduse korral ka haldus- või rahaliste meetmete tarvitusele võtmiseks pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huve kahjustavate riskumiste ärahoidmiseks või heastamiseks.

Pädevad asutused võivad samuti piirata asutuse varade vaba kasutamist või selle keelata eelkõige juhul, kui:

a) asutus ei ole määranud piisavaid kogu tegevust hõlmavaid kindlustustehnilisi eraldisi või tema varad ei ole piisavad kindlustustehniliste eraldiste tagamiseks;

b) asutus ei täida õigusaktides ettenähtud omavahendeid käsitlevaid tingimusi.

3. Pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huvide kaitsmiseks võivad pädevad asutused anda üle nende territooriumil asuvat asutust juhtivate isikute päritoluliikmesriigi õigusaktides ettenähtud volitused tervikuna või osaliselt eriesindajale, kes on sobilik nende volituste kasutamiseks.

4. Pädevad asutused võivad piirata nende territooriumil asuva asutuse tegevust või selle keelata eelkõige juhul, kui:

a) asutus ei kaitse nõuetekohaselt pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huve;

b) asutus ei täida enam tegevusele esitatud tingimusi;

c) asutus jätab olulisel määral täitmata tema suhtes kohaldatavatest eeskirjadest tulenevad kohustused;

d) asutus ei järgi piiriülese tegevuse korral vastuvõtva liikmesriigi tööandjapensionide suhtes kohaldatavaid sotsiaal- ja tööõigusaktide nõudeid.

Iga asutuse tegevuse keelustamise otsust põhjendatakse üksikasjalikult ja sellest teatatakse asjassepuutuvale asutusele.

5. Liikmesriigid tagavad, et vastavalt käesolevale direktiivile kehtestatud õigus- ja haldusnormide alusel asutuste kohta tehtud otsuste peale on õigus esitada kaebus kohtule.

Artikkel 15

Kindlustustehnilised eraldised

1. Päritoluliikmesriik tagab, et tööandjapensioni skeeme haldavad asutused kehtestavad alati kõikide oma pensioniskeemide kohta piisava suurusega kindlustusvastutuse, mis vastab olemasolevatest pensionilepingutest tulenevatele rahalistele kohustustele.

2. Päritoluliikmesriik tagab, et tööandjapensioni skeeme haldavad asutused määravad, kui need asutused katavad biomeetrilisi riske ja/või tagavad investeringuid või teatavat hüvitiste taset, kõikide nende pensioniskeemide osas piisavad kindlustustehnilised eraldised.

3. Kindlustustehnilisi eraldisi arvutatakse igal aastal. Päritoluliikmesriik võib siiski lubada, et arvutus tehakse kord kolme aasta jooksul, kui asutus esitab pensioniskeemiga hõlmatud isikutele ja/või pädevatele asutustele tõendi või aruande vahepealsetel aastatel tehtud kohanduste kohta. Tõend või aruanne kajastab kindlustustehniliste eraldiste kohandatud arengut ja kaetud riskides esinenud muutusi.

4. Aktuaar või valdkonna muu spetsialist, näiteks audiitor arvutab ja kinnitab kindlustustehnilised eraldised vastavalt siseriiklikele õigusaktidele päritoluliikmesriigi pädevate asutuste tunnustatud kindlustusstatistiliste meetodite alusel järgmiste põhimõtete kohaselt:

a) kindlustustehniliste eraldiste miinimumsumma arvutatakse piisavalt kaalutletud kindlustusmatemaatilise hinnangu abil, võttes arvesse kõiki hüvitiste ja osamaksetega seotud kohustusi vastavalt asutuse pensionikorraldusele. See miinimumsumma peab olema piisav nii hüvitisesaajatele juba väljamakstavate pensionide ja hüvitiste maksmise jätkamiseks kui ka kajastama pensioniskeemiga hõlmatud isikutele kogunenud pensioniõigustest tulenevaid kohustusi. Kohustuste hindamiseks valitud majanduslikud ja kindlustusmatemaatilised eeldused peab samuti valima kaalutletult, võttes vajaduse korral arvesse sobivat marginaali ebasoodsa kõrvalekalde jaoks;

b) kasutatav intressi maksimummäär valitakse kaalutletult ja määratakse kooskõlas päritoluliikmesriigi asjakohaste eeskirjadega. Sellise kaalutletud intressimäära määramisel võetakse arvesse:

— asutuse vastavate varade kasumit ja investeringute tulevast kasumit, ja/või

— kõrge kvaliteediliste või riigi võlakirjade turukasumit;

c) kindlustustehniliste eraldiste arvutamiseks kasutatavad biomeetrilised tabelid peavad põhinema ettevaatuspõhimõttel, võttes arvesse pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja pensioniskeemide peamisi omadusi, eelkõige eeldatavaid muutusi asjakohastes riskides;

d) kindlustustehniliste eraldiste arvutamise meetodid ja alused peavad üldiselt jääma ühest aruandeaastast teise muutumatuks. Nende muutmine võib siiski olla põhjendatud, kui eelduste aluseks olevad õiguslikud, demograafilised või majanduslikud asjaolud muutuvad.

5. Päritoluliikmesriik võib kindlustustehniliste eraldiste arvutamise suhtes kohaldada täiendavaid üksikasjalikumaid nõudeid, et tagada pensioniskeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huvide nõuetekohane kaitse.

6. Kindlustustehniliste eraldiste arvutamist käsitlevate eeskirjade edasiseks harmoneerimiseks niivõrd, kui see on põhjendatud – võttes arvesse eelkõige intressimäära ja muid kindlustustehniliste eraldiste taset mõjutavaid eeldusi – esitab komisjon iga kahe aasta tagant või liikmesriigi soovil aruande piiriülese tegevuse arenguga seotud olukorra kohta.

Komisjon teeb ettepaneku vajalike meetmete kohta intressimäärade erinevatest tasemetest põhjustatud võimalike moonutuste vältimiseks ja pensioniskeemide hüvitisesaajate või pensioniskeemiga hõlmatud isikute huvide kaitsmiseks.

Artikkel 16

Kindlustustehniliste eraldiste rahastamine

1. Päritoluliikmesriik nõuab, et igal asutusel oleks alati olemas piisavad ja asjakohased varad kõikide tema hallatavate pensioniskeemide osas kindlustustehniliste eraldiste katmiseks.

2. Päritoluliikmesriik võib lubada, et asutuse varad on piiratud ajavahemiku jooksul kindlustustehniliste eraldiste katmiseks eapiisavad. Sellisel juhul nõuavad pädevad asutused, et asutus koostaks konkreetse ja teostatava taastamiskava lõikes 1 esitatud nõuete täitmise tagamiseks. Kava suhtes kohaldatakse järgmisi tingimusi:

a) asutus koostab konkreetse ja teostatava kava kõikide kindlustustehniliste eraldiste katmiseks vajaliku varade koguse õigeaegseks taastamiseks. Kava peab olema kättesaadav pensioniskeemiga hõlmatud isikutele ja vajaduse korral nende esindajatele ja/või peab olema heaks kiidetud päritoluliikmesriigi pädevate asutuste poolt;

b) kava koostamisel võetakse arvesse asutuse konkreetset olukorda, eelkõige varade ja kohustuste vastavust, riskiprofiili, likviidsusplaani, pensioniskeemiga hõlmatud ja pensionihüvitiste saamiseks õigustatud isikute eaprofiili, käivitamisel olevaid skeeme ja rahastamata või osaliselt rahastatavate skeemide muutmist täielikult rahastatud skeemideks;

c) pensioniskeemi lõpetamise korral eespool käesolevas lõikes nimetatud ajavahemiku jooksul teavitab asutus sellest päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi. Asutus kehtestab varade ja vastavate kohustuste teisele finantsasutusele või muule sarnasele organile üleandmise korra. Kõnealune kord avalikustatakse päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele ja korra põhisisu peab olema kättesaadav skeemiga hõlmatud isikutele või vajaduse korral nende esindajatele kooskõlas konfidentsiaalsuse põhimõttega.

3. Artiklis 20 viidatud piiriülese tegevuse korral peavad kindlustustehnilised eraldised olema kõikide hallatavate pensioniskeemide osas alati täielikult kaetud. Kui neid tingimusi ei täideta, peavad päritoluliikmesriigi pädevad asutused sekkuma vastavalt artiklile 14. Kõnealuse nõude täitmiseks võib päritoluliikmesriik nõuda varade ja kohustuste hoidmist eraldi asutuse muust tegevusest.

Artikkel 17

Õigusaktides ettenähtud omavahendid

1. Päritoluliikmesriik tagab, et juhul kui pensioniskeeme haldav asutus ise ja mitte sponsorettvõtja on võtnud kohustuse katta biomeetrilisi riske või tagab teatud investeeringute tootlust või väljamaksete suurust, peab ta pidevalt hoidma puhvrina täiendavat kapitali, mis ületab tehnilise reservi suuruse. Täiendava kapitali suurus peab vastama riski tüübile ja varade struktuurile kõikide asutuse hallatavate pensioniskeemide osas. See kapital peab olema vaba kõigist prognoositavatest kohustustest ja seda kasutatakse turvalisuskapitalina oodatud ja tegelike kulude ja tulude lahknemuste katmiseks.

2. Täiendava kapitali miinimumsumma arvutamise suhtes kohaldatakse direktiivi 2002/83/EÜ artiklite 27 ja 28 sätteid.

3. Lõikes 1 sätestatu ei takista liikmesriiki nõuda tema territooriumil asuvalt asutuselt õigusaktides ettenähtud omavahendite olemasolu või kehtestada üksikasjalikumaid eeskirju tingimusel, et need on põhjendatud ettevaatuspõhimõttega.

Artikkel 18

Investeermiseeskirjad

1. Liikmesriigid nõuavad, et nende territooriumil asuvad asutused teeksid investeeringuid ettevaatuspõhimõtet järgides ja kooskõlas eelkõige järgmiste tingimustega:

a) varasid investeeritakse skeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate parimates huvides. Võimaliku huvide konflikti korral peab asutus või tema portfelli haldav üksus tagama, et investeeringuid tehakse üksnes skeemiga hõlmatud isikute ja hüvitisesaajate huvides;

- b) varasid investeeritakse viisil, mis tagab portfelli kui terviku turvalisuse, kvaliteetsuse, likviidsuse ja tulususe.

Kindlustustehniliste eraldiste katmiseks ettenähtud varad investeeritakse samuti asjakohasel viisil, mis võtab arvesse prognoositavate tulevaste pensionihüvitiste iseloomu ja kestust;

- c) varad investeeritakse peamiselt reguleeritud turgudesse. Investeeringut varadesse, millega ei ole reguleeritud finantsturul lubatud kaubelda, peab igal juhul pidama usaldusväärseks taselemel;
- d) investeerimine tuletisinstrumentidesse on võimalik niivõrd, kui see vähendab investeerimisriske või hõlbustab portfelli tõhusat haldamist. Neid tuleb hinnata kaalutletult, tuletisinstrumentide alusvara arvesse võttes, ja need tuleb kaasata asutuse varade väärtuse hindamisse. Asutus väldib samuti liigset riski, mis on seotud tehingu ühe vastaspoolega ja muude tuletistehingutega;
- e) varad on piisavalt diversifitseeritud, et vältida liigset sõltuvust mingist konkreetsest varaliigist, emitendist või kontsernist ja portfelli riskide kumuleerumisest tervikuna.

Investeeringud sama emitendi või samasse kontserni kuuluvate emitentide varadesse ei tohi põhjustada riskide liigset kontsentreerumist;

- f) investeeringuid sponsorettevõtjasse ei tohi olla rohkem kui 5 protsenti portfelli tervikuna ja kui sponsorettevõtja kuulub kontserni, ei tohi investeeringud samasse kontserni kuuluvatesse ettevõtjatesse olla rohkem kui 10 protsenti portfelli.

Kui asutust rahastab mitu sponsorettevõtjat, peab sponsorettevõtjatesse investeerima ettevaatuspõhimõtet järgides ja varade piisava diversifitseerimise vajadust arvesse võttes.

Liikmesriigid võivad otsustada mitte kohaldada punktides e ja f nimetatud nõudeid riigi võlakirjadesse tehtavate investeeringute suhtes.

2. Päritoluliikmesriik keelab asutusel võtta laenu või tegutseda tagajana kolmanda isiku huvides. Liikmesriigid võivad siiski lubada asutusel võtta laenu üksnes likviidsuse eesmärgil ja ajutiselt.

3. Liikmesriigid ei tohi nõuda, et nende territooriumil asuvad asutused investeeriks teatavatesse varaliikidesse.

4. Ilma et see piiraks artikli 12 kohaldamist, ei tohi liikmesriigid nende territooriumil asuva asutuse või selle investeerimisjuhi investeerimisotsuste suhtes kohaldada eelneva heakskiidu või süstemaatilise teavitamise nõudeid.

5. Liikmesriigid võivad kooskõlas lõigetega 1–4 kehtestada nende territooriumil asuvate asutuste suhtes üksikasjalikumaid eeskirju, kaasa arvatud koguselisi eeskirju, et arvesse võtta kõiki

kõnesolevate asutuste hallatavaid pensioniskeeme, tingimusel et need eeskirjad on põhjendatud ettevaatuspõhimõttega.

Liikmesriigid võivad kohaldada eelkõige direktiivi 2002/83/EÜ sätetega sarnaseid investeerimist käsitlevaid sätteid.

Liikmesriigid ei tohi siiski takistada asutustel:

- a) investeerida kuni 70 protsenti kindlustustehniliste eraldiste kattevaradest või sellisest portfelli, millesse kuuluvate skeemidega hõlmatud isikud kannavad investeerimisriske, aktsiatesse, muudesse vabalt kaubeldavatesse aktsiatena käsitletavatesse väärtpaberitesse ja äriühingute võlakirjadesse, millega lubatakse kaubelda reguleeritud turul, ning määrata nende väärtpaberite suhtelist kaalu investeerimisportfellis. Liikmesriigid võivad siiski kohaldada madalamat määra asutuste suhtes, kes pakuvad pikaajalise intressimäära tagatisega pensionitooteid, kannavad investeerimisriski ja annavad ise tagatist, tingimusel et see on põhjendatud ettevaatuspõhimõttega;
- b) investeerida kuni 30 protsenti kindlustustehniliste eraldiste kattevaradest sellistesse varadesse, mis on denomineeritud muus vääringus kui kohustused;

- c) investeerida riskikapitaliturgudesse.

6. Lõige 5 ei välista liikmesriigi õigust nõuda tema territooriumil asuva asutuse suhtes ka individuaalselt rangemate investeerimiseeskirjade kohaldamist tingimusel, et see on eelkõige asutuse kohustusi arvesse võttes ettevaatuspõhimõttega põhjendatud.

7. Artiklis 20 viidatud piiriülese tegevuse korral võivad iga vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused nõuda, et asutuse suhtes kohaldatakse teises lõigus sätestatud nõudeid. Kõnealuseid sätteid kohaldatakse üksnes asutuse varade selle osa suhtes, mis vastab kõnealuses vastuvõtvas liikmesriigis teostatud tegevusele. Peale selle võib neid sätteid kohaldada ainult siis, kui samu või rangemaid sätteid kohaldatakse ka vastuvõtvas liikmesriigis asuvate asutuste suhtes.

Esimeses lõigus nimetatud sätted on järgmised:

- a) asutus ei tohi investeerida rohkem kui 30 protsenti kõnealustest varadest aktsiatesse, muudesse aktsiatena käsitletavatesse väärtpaberitesse ja võlaväärtpaberitesse, millega ei ole lubatud reguleeritud turul kaubelda, või asutus peab investeerima vähemalt 70 protsenti nendest varadest aktsiatesse, muudesse aktsiatena käsitletavatesse väärtpaberitesse ja võlaväärtpaberitesse, millega on lubatud reguleeritud turul kaubelda;
- b) asutus investeerib mitte rohkem kui 5 protsenti kõnealustest varadest ühe ettevõtja aktsiatesse, muudesse aktsiatena käsitletavatesse väärtpaberitesse, võlakirjadesse, võlaväärtpaberitesse ning muudesse raha- ja kapitalituru instrumentidesse, ja mitte rohkem kui 10 protsenti nendest varadest ühte kontserni kuuluvate ettevõtjate aktsiatesse, muudesse aktsiatena käsitletavatesse väärtpaberitesse, võlakirjadesse, võlaväärtpaberitesse ja muudesse raha- ja kapitalituru instrumentidesse;

- c) asutus ei tohi investeerida rohkem kui 30 protsenti kõnealustest varadest sellistesse varadesse, mis on denomineeritud muus vääringus kui kohustused.

Nende nõuete täitmiseks võib päritoluliikmesriik nõuda varade hoidmist eraldi asutuse muust tegevusest.

Artikkel 19

Juhtimine ja haldamine

1. Liikmesriigid ei tohi piirata asutusi nimetada investeerimisportfelli haldamiseks investeerimisjuhte, kelle asukoht on teises liikmesriigis ja kes on saanud selleks tegevuseks nõuetekohase tegevusloa vastavalt direktiividele 85/611/EMÜ, 93/22/EMÜ, 2000/12/EÜ ja 2002/83/EÜ, või neid, keda on nimetatud käesoleva direktiivi artikli 2 lõikes 1.

2. Liikmesriigid ei tohi piirata asutusi nimetada oma varade haldamiseks varahaldureid, kelle asukoht on teises liikmesriigis ja kes on saanud nõuetekohase tegevusloa vastavalt direktiivile 93/22/EMÜ või direktiivile 2000/12/EÜ, või kes on direktiivi 85/611/EMÜ tähenduses tunnustatud depoopank.

Käesolevas lõikes sätestatu ei takista päritoluliikmesriigil teha depoopanga või halduri nimetamine kohustuslikuks.

3. Iga liikmesriik võtab vajalikud meetmed, et oleks võimalik keelata siseriiklike õigusaktide alusel vastavalt artiklile 14 tema territooriumil asuva depoopanga või halduri valduses olevate varade vaba käsutamine asutuse päritoluliikmesriigi soovil.

Artikkel 20

Piiriülene tegevus

1. Ilma et see piiraks pensionisüsteemide korraldust käsitlevate sotsiaal- ja tööõigusaktide kohaldamist, kaasa arvatud kohustuslik liikmelisus ja kollektiivlääbirääkimiste teel saavutatud kokkulepete tulemused, lubavad liikmesriigid nende territooriumil asuvatel asutustel spondeerida teistes liikmesriikides tegevusloa saanud tööandjapensioni kogumisasutusi. Nad lubavad samuti nende territooriumil tegevusloa saanud tööandjapensioni kogumisasutustel vastu võtta sponsorlust teiste liikmesriikide territooriumil asuvatelt ettevõtjatelt.

2. Asutus, kes soovib vastu võtta sponsorlust teise liikmesriigi territooriumil asuvalt sponsorettvõtjalt, peab saama päritoluliikmesriigi pädeva asutuse artikli 9 lõikes 5 nimetatud eelloa. Kõnealune asutus teatab oma kavatsusest vastu võtta teise liikmesriigi territooriumil asuva sponsorettvõtja sponsorlust selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus ta on saanud tegevusloa.

3. Liikmesriigid peavad nõudma nende territooriumil asuvatel asutustelt, keda teise liikmesriigi territooriumil asuv asutus soovib spondeerida, koos lõikes 2 nimetatud teatisega järgmiste andmete esitamist:

a) vastuvõttev liikmesriik või vastuvõtavad liikmesriigid;

b) sponsorettvõtja nimi;

c) sponsorettvõtja jaoks hallatava pensioniskeemi peamised omadused.

4. Kui päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele on esitatud teatis vastavalt lõikele 2 ja kui neil ei ole põhjust kahelda, et asutuse haldusstruktuur, finantsolukord, asutust juhtivate isikute hea maine ja kutsealane kvalifikatsioon või kogemused on vastavuses vastuvõtvas liikmesriigis pakutavate toimingutega, siis nad edastavad kolme kuu jooksul pärast lõikes 3 nimetatud teabe saamist selle teabe vastuvõtva liikmesriigi pädevatele asutustele, teavitades sellega ka asutust.

5. Enne kui asutus hakkab juhtima sponsorettvõtja pensioniskeemi teises liikmesriigis, peavad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused kahe kuu jooksul pärast lõikes 3 nimetatud teabe saamist teatama vajaduse korral päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele tööandjapensione käsitlevate sotsiaal- ja tööõigusaktide nõuetest, millele peab ettevõtja spondeeritava pensioniskeemi juhtimine vastuvõtvas liikmesriigis vastama, ning muudest eeskirjadest, mida tuleb vastavalt artikli 18 lõikele 7 ja käesoleva artikli lõikele 7 kohaldada. Päritoluliikmesriigi pädevad asutused peavad selle teabe edastama asutusele.

6. Asutus võib alustada ettevõtja poolt spondeeritava pensioniskeemi juhtimist teises liikmesriigis pärast lõikes 5 nimetatud teatise saamist või lõikes 5 ettenähtud tähtaja möödumist teate mittesaamise korral kooskõlas vastuvõtva liikmesriigi tööandjapensione käsitleva sotsiaal- ja tööõigusaktide nõuetega ja muude eeskirjadega, mida tuleb vastavalt artikli 18 lõikele 7 ja käesoleva artikli lõikele 7 kohaldada.

7. Teises liikmesriigis asuva ettevõtja spondeeritud asutuste suhtes kohaldatakse samuti vastavate pensioniskeemiga hõlmatud isikute osas samu teabe esitamise nõudeid nagu vastuvõtvas liikmesriigis asuvate asutuste suhtes on kehtestanud kõnealuse liikmesriigi pädevad asutused vastavalt artiklile 11.

8. Vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused teavitavad päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi kõikidest olulistest muudatustest vastuvõtva liikmesriigi tööandjapensioni skeemi käsitlevate sotsiaal- ja tööõigusaktide nõuetes, mis võivad mõjutada pensioniskeemi omadusi niivõrd, kui see on seotud ettevõtja vastuvõtvas liikmesriigis spondeeritud pensioniskeemi juhtimisega, ja muudes eeskirjades, mida tuleb vastavalt artikli 18 lõikele 7 ja käesoleva artikli lõikele 7 kohaldada.

9. Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus jälgib, kas asutuse tegevus vastab vastuvõtva liikmesriigi lõikes 5 nimetatud tööandjapensioni skeeme käsitlevate sotsiaal- ja tööõigusaktide nõuetele ja lõikes 7 nimetatud teabe esitamise nõuetele. Kui selle järelevalve käigus ilmneb rikkumisi, teatab vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus sellest viivitamata päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele. Päritoluliikmesriigi pädevad asutused võtavad koostöös vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutustega tarvitusele vajalikud meetmed tagamaks, et asutus lõpetab tuvastatud sotsiaal- ja tööõigusaktide rikkumise.

10. Kui päritoluliikmesriigi võetud meetmest hoolimata või seetõttu, et asjakohased meetmed päritoluliikmesriigis puuduvad, jätkab asutus vastuvõtva liikmesriigi tööandjapensioni skeeme käsitlevate sotsiaal- ja tööõigusaktide nõuete rikkumist, võivad vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused pärast päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele teatamist võtta tarvitusele asjakohased meetmed rikkumiste ennetamiseks või karistamiseks, takistades sealhulgas, niivõrd kui see on tingimata vajalik, asutuse tegutsemist vastuvõttvas liikmesriigis sponsorettevõtja jaoks.

Artikkel 21

Liikmesriikide ja komisjoni vaheline koostöö

1. Liikmesriigid tagavad asjakohasel viisil käesoleva direktiivi ühtse kohaldamise, vahetades korrapäraselt teavet ja kogemusi kõnealuse valdkonna parimate tavade ja tihedama koostöö arendamiseks, et takistada konkurentsi moonutamist ja luua vajalikud tingimused probleemideta piiriüleseks pensioniskeemides osalemiseks.

2. Komisjon ja liikmesriikide pädevad asutused teevad tihedat koostööd tööandjapensioni kogumisasutuste tegevuse järelevalve hõlbustamiseks.

3. Iga liikmesriik teatab komisjonile kõigist suurematest käesoleva direktiivi rakendamisel tekkivatest raskustest.

Komisjon ja asjasepuutuvate liikmesriikide pädevad asutused uurivad neid raskusi võimalikult kiiresti, et leida sobiv lahendus.

4. Neli aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumist esitab komisjon aruande, mis annab ülevaate:

- a) artikli 18 rakendamisest ja riiklike järelevalvesüsteemide kohandamisest tehtud edusammudest; ja
- b) artikli 19 lõike 2 teise lõigu rakendamisest, eelkõige liikmesriikides valitsevast olukorrast depopankade kasutamise ja vajaduse korral nende rolli osas.

5. Vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused võivad paluda päritoluliikmesriigi pädevaid asutusi, et need otsustaksid asutuse varade ja kohustuste eraldamise asutuse muust äritegevusest vastavalt artikli 16 lõikele 3 ja artikli 18 lõikele 7.

Artikkel 22

Rakendamine

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid enne 23. septembrit 2005. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile.

Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse või nende ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike põhiliste õigusnormide teksti.

3. Liikmesriigid võivad kuni 23. septembrini 2010 lükata edasi artikli 17 lõigete 1 ja 2 kohaldamise nende territooriumil asuvate asutuste suhtes, kellel ei ole käesoleva artikli lõikes 1 nimetatud kuupäeval artikli 17 lõigetes 1 ja 2 ette nähtud minimaalseid õigusaktides ettenähtud omavahendeid. Asutused, kes soovivad juhtida pensioniskeeme piiriüleselt artikli 20 tähenduses, ei saa seda teha enne, kui nad vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

4. Liikmesriigid võivad lükata edasi kuni 23. septembrini 2010 artikli 18 lõike 1 punkti f kohaldamise nende territooriumil asuvate asutuste suhtes. Asutused, kes soovivad juhtida pensioniskeeme piiriüleselt artikli 20 tähenduses, ei saa seda teha enne, kui nad vastavad käesoleva direktiivi nõuetele.

Artikkel 23

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub selle Euroopa Liidu Teatajas avaldamise päeval.

Artikkel 24

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 3. juuni 2003

Euroopa Parlamendi nimel

president

P. COX

Nõukogu nimel

eesistuja

N. CHRISTODOULAKIS